

ROOSEVELT PREDLAGA SVETU POGOJE ZA MIR

Pregled konca vojne med Finsko in Sov. unijo

NADE FINSKE ZA ZADOSTNO POMOC OD ZUNAJ BILE ZIDANE NA PESEK.—VLOGA NORVEZKE.—DEMOKRACIJA DOZIVELA NOV UDAREC.—VESELJE V BERLINU

Sto pet dni je Finska vztrajala v vojni — širje milijoni proti 180 milijonom. Ako se posmisli, da je bila veliko večja Poljska, s svojo milijonsko armado poražena že v prvih 13 dneh vojne, je bil odpor Fincev nekaj izrednega v vojni zgodovini.

posredno pretil, da će bo Anglia skušala pomagati Finski preko Norvežke, bo siloma branila svojo neutralnost.

Volja za spravo

Za Finsko je nastalo vprašanje, ali naj vztraja, ali pa naj odnese iz borbe čimveč dokler ne bo poznano. Vlada v Moskvi je v pričetku vojne sicer izjavila, da se z "banditsko vladom" v Helsinkiju ne bo več pogašala in je sploh ne prizna, namesto nje pa je ustanovila iz veglugih komunistov "finsko ljudsko vlado" z Otto Kuusinegom na čelu.

Ampak vojna na Finskem se za Rusijo ni razvijala kakor je pričekovala, pa je pristala v predlog za nova pogajanja s "finskim banditi". Značilno je, da je v tej tragediji finske demokratične republike prispeval v ospredje pred nekaj leti voražena finska fašistična klika, in da je bil eden izmed glavnih posredovalcev za sporazum med Finsko in Rusijo bivši reakcionarni finski predsednik Pehr Evid Svinhufvud, ki je šel po sklenjeni pogodbi na posek z Hitlerjem in nato 17. marca v Rim, kjer je bil sprejet tudi pri-papežu.

Značaj sporazuma

Moskva je torej pozabila na svoje grožnje banditom, zavrgla novo komunistično finsko vlado, ki jo je sama ustanovila in stopila v pogajanja pod pristiskom okoliščin z vladom v Helsinkiju. Finska je prepustila Rusiji vse, kar je vladu v Moskvi zahtevala od nje lanskega oktobra in še nekaj več ter eno osmino svojega prebivalstva, izmed katerega se jih bo — kot

(Nadaljevanje na 5. strani.)

NEMSKA PODMORNICA POSLANA NA DNO

Anglijska vlača trdi, da so njene vojne ladje potopile že okrog 50 nemških podmornic. Na tej sliki je anglijska vojna ladja, ki je izselila nemško podmornico in oddala strel v njo. Eksplozija topovske kroglice je vlagala v podmornici olje, cigar dim je prodrl vodo, ona s svojim moštrom pa se je pogreza na morski grob.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V Illinoisu odkrivajo korupcijo v demokratski stranki. Demokratični politik F. Lynden Smith, ki je bil kolektor v stranki sklad, se je utopil v banji.

Vsi državni uslužbenci so mu prispevali 2% od svoje plače, kontraktorji, ki so dobili razna naročila od države, pa so pomagali kar s tisočaki. Republikani, ki se bi radi pri letosnjih volitvah pririnili na vrh, zdaj na ves glas vpijejo, kakor da je korupcija kaj novega, da si so ves čas vedeli o nji in se je tudi sami posluževali vselej, kadar so bili na krmilu. Odpraviti korupcijo more le nekorumpirana stranka. Demokrata in republikanska nimata te čednosti.

Kongresnik Dies pravi, da je odkril gnezdo sovjetskih špijonov in obeta o njih zanimiva razkritja. Tudi to ni nič novega.

Urad Ameriške legije trdi, da je na Kubi 80,000 evropskih beguncov, baje večinoma Židje, od kjer se utihotapljuje v Zed. države. Veliko jih prihaja nepostavno v to deželo tudi iz Kanade in Mehike. Ampak največ iz Kube, če so podatki resnični.

Jacob Raisin, direktor sovjetskega turističnega biroja v New Yorku je bil aretiran, ker se ni prijavil za zastopnika tuje vlade, kakor določa ameriški zakon. Do lanskega avgusta ameriške oblasti zastopnikov sovjetskega režima niso nadlegovali. Toda od kar je Moskva

teresu "varčevanja" že čani. Marsikje na relifnih postajah so se dogodili nemiri, kajti tudi glad ima mejo, na kateri potrežljivo več ne vzdrži. Relifni ravnatelji sicer obetajo, da bodo v izvajanju reduktivni, ampak odslovitev je odslovitev. Od samih obljub pa ne more nihče živeti.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

"BOLJŠI ČASI"

Pri WPA bo to pomlad odslavljenih 700,000 ljudi. Kongres namreč hrani, toda ne pri sebi, nego na stroške najbednejših. Kje bodo dobili delo, to kongresne ne briga. A na shodi pravijo, da bo ta način izvršila privatna industrija ko hitro jo vlada neha "mrčvariti".

Z odslovitvami pričeli v mesecu aprila, ko bo 200,000 odpuščenih. Ostašega pol milijona bo odslavljenih v naslednjih mesecih.

V Illinoisu bo izgubilo delo pri WPA 60,000 "relifnikov", ali eno tretjino izmed sedaj upošlenih.

Z redukcijami so pričeli v in-

V torek 2. aprila bodo v Milwaukeeju izvolili župana, aldermane in druge mestne odbornike. Primarne volitve so se vrstile 12. marca. Za županski mandat se je potegovalo 8 kandidatov. Za vsak mandat gresta na končne volitve tista dva kandidata, ki sta dobila pri primarnih volitvah največ glasov.

Proti sedanemu županu D. W. Hoanu, ki ponovno kandidira, je kampanja najhujša, še večja pa je sedaj za končne volitve. Hoan je bil največ glasov. Njegova popularnost je bila znova demonstrirana. Njegov protikandidat za župana

je bivši pomožni mestni pravnik 32-letni Carl F. Ziedler. Podpirajo ga vsi nazadnjaški elementi, dočim ima Hoan oporo socialistične organizacije v Milwaukeeju in indorsirala ga je ter agitira ranj tudi farmarska-delavska progresivna federacija.

Socialisti so dobili nominacijske pri primarnih volitvah tudi v mnoge druge urade.

Milwaukee si je s pomočjo socialistov v upravi pridobil v ameriški javnosti splošen ugled. Je v marsičem najzvornejše izmed vseh velikih mestnih dežel. In bilo bi še bolj, ako

bil bivši mestni svetec večina socialistov. Tako pa jo imajo sedež nasprotnik, ki sabotira Hoanova delo.

Komunisti so se udeležili primarnih volitv s svojimi kandidatimi. Dobili so le malo glasov.

Reakcija, ki se bi rada otrešla iz mestne uprave socialističnega vpliva, se je osredotočila v agitaciji za Zeidlerja. Naši sodruži so uverjeni, da bo Hoan zmagal in z njim mnogi drugi socialisti. Iz dopisa Ch. Podjavorščeve v tej številki je razvidno, da članji JSZ in somišljeniki v agitaciji za socialistično li-

Zivljena za premog in kruh

Pri premogovniku Willow Grove in v okolici v vzhodnem Ohiu ni radovanja... Dne 16. marca se je v njemu dogodila eksplozija. Okrog 70 delavcev je bilo ubitih. Dobili so jih ven prve dni tega tedna. Drugih 115 se je rešilo, toda poškodbami, ki jim jih je povzročila eksplozija in potem plin. Vse so odpeljali v bližnje bolnišnice v Bellaire, Martins Ferry, Wheeling in Belmont. V teh krajih živi tudi precej slovenskih delavcev.

Za premogarja v rovih ni premirja in vsled tega nikoli varnosti za življeno.

Rdeči križ za Poljsko

Ameriški Rdeči križ je poslal meseca marca za nadaljnih \$100,000 potrebščin v pomoč Poljakom, ki jih je Hitler izgnal iz velikega dela bivše Poljske v okolico Krakova in Varšave; ker so jim domov vzelci, so prisiljeni živeti v taborih. Živili jih pomagajo ameriški Poljaki in nekaj tudi zavezniške dežele. Ameriški in mednarodni Rdeči križ pa jim pošilja zdravila in potrebno obliko za ženske in otroke.

Jecklarski delavci se pripravljajo na konvencijo

Unija jecklarskih delavcev je ena najvažnejših v CIO. Ker ima ogromno poslo, je še v procesu organiziranja. Njena druga konvencija se prične 14. maja v Chicagu. Philip Murray, predsednik organizatoričnega odbora unije jecklarskih delavcev, da edino, kar Američan potrebuje za diplomatično karijero, je, da se bogato poroči. Iz ženinega bogastva lahko prispeva v sklad vladajoče stranke zadostno vsoto in diplomatska služba mu je zagotovljena.

Za sporazum med unijami

V Pittsburghu se je nedavno vrnila distriktna konferenca unije jecklarskih delavcev (CIO) ki se je udeležilo 400 delegatov. Med drugimi so sprejeli rezolucijo za spravo med CIO in AFL, da bo delavstvo lahko enotno delovalo namesto cepilo moči v medsebojnem boju.

Japonska za neodvisnost Kitajske

Japonski premier admiral Mitsumasa Yonai je izjavil, da bo Japonska upoštevala neodvisnost in svobodo Kitajske. Ako je to res, temu ima na Kitajskem že par let nad milijon vojakov v borbi s kitajsko armado? Državniki si vse upajo. Njihov običaj je, da trdijo nekaj, kar je zmerom tisoče milijon resnic.

Ste prejeli opomin, da je vam naravnina potekla? Ste jo že obnovili?

Sumner Welles se vrača s poročili iz evropskih mest

NOVA DIPLOMATSKA OFENZIVA BERLINA IN RIMA.—VLOGA ZED. DRŽAV V NAPORIH ZA SKLENITEV SPORAZUMA.—ANGLESKI IN FRANCOSKI DRŽAVNIKI ZASRKBLJENI

Ameriški poklicni diplomat Sumner Welles, ki ga je Roosevelt poslal na obisk k državnikom v Rim, Berlin, Pariz in London kot svojega osebnega zaupnika, je svoje posete dovršil. Vpraševal je mnogo, a še veliko več pa poslušal, kar je bila njegova glavna naloga.

Pomenki z lisjaki

Sumner Welles je v zvezni vladi podstavljen v oddelki za vrnjanje zadev in smatran za večaka v svojem poslu. Roosevelt ga je poslal tja z naročilom, da naj v njegovem imenu osebno pozdravi Mussolinija, Hitlerja, Chamberlaina in Daradarja ter jih vpraša, kaj sploh pričakujejo od sedanja vojne, dalje, če so pri volji odnehati in pod kakšnimi pogoji se pripravljenci skleniti mir. Iz ameriških diplomatov se v Evropi večinoma norčujejo. Upoštevajo jih le, ker so zastopniki velike, najbogatejše dežele na svetu. Se celo Mussolinijev privatni čas se je pred nekaj tedni ponovčeval, da edino, kar Američan potrebuje za diplomatično karijero, je, da se bogato poroči. Iz ženinega bogastva lahko prispeva v sklad vladajoče stranke zadostno vsoto in diplomatska služba mu je zagotovljena.

Važnost Wellesove misije

Poslanstva, ki ga je predsednik Roosevelt določil svojemu zaupniku Wellesu, v Evropi niso ignorirali. Kajti ogromni posmeni Zedinjenih držav je važen za ves svet bodisi v miru kot v vojni. V prejšnji svetovni vojni se bi zaveznički brez ameriške zamenjava, kakor zmerom. Mir bo kaj vreden le, če ne bodo šibke dežele in narodi v večnem strahu pred nasilji, tiraniji in novimi invazijami. V bistvu je znova obesnil ruski vpad na Finsko in pogoje, ki jih je moral sprejeti. To je posledica nasilja, ne mir, meni Roosevelt. (Nadaljevanje na 5. strani.)

Težka, a izvedljiva naloga

Zadnjič smo omenili uspehe klubov št. 27 in 49 v Clevelandu v agitaciji za pridobivanje novih članov.

Slična poročila smo prejeli tudi iz Kansasa in Milwaukeja.

Pridobivati nove člane v socialistične klube v sedanjem času, ko je med delavstvom toliko zmede, pa prav malo slega, je težavno. Ampak je potrebna naloga. Baš sedaj bi morali biti vztrajnejše na delu za jačanje socialističnega gibanja vse, ki verujemo vanj.

V ugodnejših dneh smo člane v klube JSZ dobili veliko laglje kakor sedaj. Mnogi so odstopili z izgovorom, da so razočarani, a v resnici pa zoglj vsled pomanjkanja delavske zavednosti in smisla za organizacijo.

Tu in tam je kdo zapustil naše vrste, ker se mu je zazdelo, da socialistični pokret ni več popularen. Ali pa ker je smatral, da mu je klub v njegovih namenih postal nepotreben.

Toda med našim ljudstvom je stotine razumnih delavcev in delavk, ki so sposobni za organizirane aktivnosti na delavskem političnem, prosvetnem in uniskem polju. Ako jih pridobimo čimveč izmed njih, bodo klubi lahko zelo povečali svoje aktivnosti. In to je, kar posebno potrebujemo: več aktivnosti!

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

"Sedaj pa ste povabljeni k nam," je rekel Cvetko Kristan, ko smo zapustili jesenški urad Kranjske industrijske družbe. "Prej pa, ako niste pretrudni, vam pokažemo naše ustanove."

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

"Obzor" v Milwaukeeju je imel v izdaji z dne 11. marca klic: "Slovenci, Jugosloveni! Poslužimo se v torek (12. marca) svojih pravic v pojedino vsi na voliče! Pokažimo, koliko nas je!" To je bil naslov v dveh vrstah preko vseh sedmih kolon na vrhu prve strani. A šlo se je v resnici že za kšeft. "Obzor" je v omenjeni številki zaslužil samo na političnih oglasih \$245.50. Oglasal je vse kandidate, neglede na programe in prepranja, samo ako so mu plačali. Torej — sedaj po volitvah, ko so glasovi šesteti — "koliko nas je"? In kakšni? Čemu? Za koga?

Politika milwauskega "Obzora" je čudna stvar še v marščem. V številki z dne 11. marca pravi, da imajo skoro vse politične službe Irce, in nekaj malega Poljaki in Čehi. Dotični članek v Obzoru pa je spremno izpustil Nemce. Vzrok je očiven. Kajti "urednik Obzora" je imel razgovor z nekim "ameriškim politikom" itd. V isti številki, v kateri je klical, "pojdimi vsi na voliče", je oglašal za prej omenjeno vstopo skoro same Irce in Nemce. Kar zopet pomeni, "business is business".

Ivan Trunk je zelo naiven. KSKJ, ali pa John Jerič, bi ga moral poslati kam med ljudi. "V hribih" pa sanjari in piše. Kajpada, narobe. Na primer, v "editorialu" v A. S. z dne 11. marca pravi: "... uverjen sem ... da so imeli dr. Arch, John Dečman, Rev. Kebe in tudi neki socialisti pri "dnevnu" (slovenskemu dnevu v Pa.) pred seboj le pomoč za ogroženo domovino..." Le čemu je Rev. Trunk iz ta "kombinacije" izpustil tajnika "slovenskega" dneva? Ne njemu, ne Dečmanu, ne dr. Archu se ne gre "za ogroženo domovino". Pamet, John, pamet!

Jože Hočevar v Pueblo je tu, da rusofili! In še kakšen! S Trunkom vred se hujude na socialiste, seveda, vsak s svojega "stališča". Trunk s "slovenskega" in Hočevar z Browderjeve "nove linije". Jože, ker je naprednjak, bi sicer svoj čas la-

hko boljše uporabil. Na primer, čemu se gnjaviti za Rusijo, ako je revolucija v nji dovršena?

Mar ne bi bilo veliko bolj potrebno delati za napredok v Pueblo? Čemu pustiti, da je vrhovni komandant naselbine Rev. Roitz? Ali se pueblski boljševiki zato tako vneti za zadave v Rusiji, da jim doma ni treba pokazati — boljševiškega prepranja? — R. R.

Nemšto je že od nekdaj smatrano za največjega sovražnika slovanstva. Ampak danšnji slovanofili, ki se navdušujejo za politiko Moskve, pozabljajo, da je ista politika v vezi z najkruterjim sovražnikom slovanstva — s Hitlerjem in njegovim tretjim rajhom.

Unijski znak je bil včasi med Slovenci, Hrvati in Srbi v Ameriki načelne važnosti. A danes komunistični listi vseh teh treh narodnosti izhajajo v neuniski tiskarni, brez unijskega znaka, a vzdol temu prejema podporo od unij. Pomislite, kaj bi rekli, če bi Proletarci obratovali tiskarno NEUNJSKO tiskarno, kot jo obratila Radnički Glasnik, ki tiska njega, Slobodno Reč, prej tudi "Napreja" in razne druge publikacije ter tiskovine?

Finska se je uklonila. In čudo: še zmerom je na svetu nekaj ljudi, ki iskreno trdijo, da se je Rusija ubranila "napadu". A vendar se je dognalo: Finci so bili sami. Podpora, ki so jo dobili, je bila zgolj v zdravilih in hrani. Rusija pa si je celo vojnih potrebačin nakupila lanskega decembra in letosnjega januarja v Zed. državah več, kot pa znaša takozvano ameriško posojilo Finski, ki je bilo v kongresu odobreno šele mesec. Torej mnogo prepozno. Mir je mir in izgleda, da ga je Rusija predlagala v svojo korist in Finska pa vanj prista, ker si ni z nadaljevanjem vojne obeta načelno. Ne njemu, ne Dečmanu, ne dr. Archu se ne gre "za ogroženo domovino". Pamet, John, pamet!

Jože Hočevar v Pueblo je tu, da rusofili! In še kakšen! S Trunkom vred se hujude na socialiste, seveda, vsak s svojega "stališča". Trunk s "slovenskega" in Hočevar z Browderjeve "nove linije". Jože, ker je naprednjak, bi sicer svoj čas la-

Naprej je imel v Pittsburghu 16. marca večerinko. Vso aranžemo so vodili drugovi hrvatski

komunisti! Srečni slovenski delevci, ki jih rešuje Radnički Glasnik!

Ali ni to cudno? Sovjetska Unija ni bila z nikomur v vojni, a mir s Finsko je pozdravila tako ognjevitno, kot da je bila zares zapletena v klanje.

Radnički Glasnik poroča, da je papež Pij XII. čestital generalu Francu, cisto pa je prezrl poročati, da je Hitler čestital papežu Piju XII. dva dni pozneje nego Piju Francu. Hitlerja se skupaj s tistimi v ortodoxnih komunističnih listih ne sme več omenjati, ako hočejo se prejemati subvencije!

Ameriški katoličani so si izprosili pri papežu dosedaj dve svetnici. Prva je bila mati Gabrini, ki je delovala v Chicagu, in druga je bila Rose Duchenne, ki je služila v cerkvi v St. Charlesu. Obe sta umrli pred več ko sto leti.

Ali veste? Slovenci so edini katoliški narod na svetu, ki se nimata izmed sebe nikogar, ki bi bil proglašen za svetnika.

Hrvati, ki so pristaši Nezavisne Hrvatske Države (v Pittsburghu) so se do nedavna borili za osvoboditev izpod Srbije, sedaj pa se bore za osvoboditev izpod Mačkove hrvatske vlade. Boj mora biti!

O neupravičeni kritiki

Cleveland, O. — V 1695. številki "Proletarca" je nepodpisani dopis iz Cleveland, v katerem se med drugim kritizira tudi tajnika Slovenskega delavskega doma Vincenta Coffa, če da se njegov urad "uporablja, ali se ga je uporabljalo v korist lista, ki je tu prišel iskat strehe iz Pittsburgha", torej "Napreja". To je bila resna otožba pristranosti in favoritizma, za katero bi bili potrebeni dokazi in priče. Anonimni dopisnik ni navedel nič takega. In jaz sem bil takoj pod vtišom, da se takaj dela krivico tajniku S. D. D., zlasti, ker mi je bilo deloma že znano, da se je omenjeno strani res delalo pritišč navj, da bi jim dovolil nekaj takega, a je on vse take zahteve odločno odklonil.

Nu, tajnik Coff je izpregorovil o stvari na seji društva št. 53 SNPJ, dne 10. marca. Izjavil je pred nami, da se "Naprej" pristašem ni nikdar dajalo nobene potuge v S. D. D., kar so pa imeli v domu sej, pa so bili prostori pravilno najeti in plazani. On je v tem pogledu postopal z njimi kot z vsako drugo organizacijo ali skupino in jim ni dajal nobenih posebnih koncesij niti jim ni nikdar prepustil svojega urada, da bi v njem zborovali. Pozneje mi je tudi povedal, da se ga je nekoč prosilo tudi za rabo razmazovalnega stroja, kar je pa odklonil.

Po moji najboljši vednosti, je Coff govoril resnico. Zato smo smatram potrebno, na tem mestu popraviti krivico, ki mu jo je storil anonimni dopisnik. Jaz sem za to, da se ljudi kritizirajo, kadar nekdo kritiko zaslubi, protestiram pa proti objavljanju neupravičenih govorov, pa naj pridejo od katere koli strani. Če hočemo druge učiti poštjenja, moramo biti tudi sami poštjeni v vsaki kritiki.

Sodruge, ki dopisujejo v naše liste, prosim, da se izogibajo takih stvari. V naši naselbini je bilo zadnja leta ustvarjene dovolj slabe volje in čas je, da nehamo ustvarjati nerazpoloženje ali celo sovražno razpoloženje proti sebi tam, kjer bi se morebitna stara nasprotava dala izgledati. Predvsem pa se ogibajmo neutemeljenih očitkov in otožb, za katere ni nobenih dokazov ali prič. Le tako bodoemo koristili sebi in našemu gibanju ter si pridobili ugled kot pošteni in pravčni kritiki.

Gornje sem napisal v edinem namenu, da koristim klub št. 49, čigar tajnik sem, in ki se je zadnje čase začel lepo razvijati.

Sodrugi, prosim, bodimo previdni in pravčni napram vsem!

Ivan Jontez.

Na prošnjo bo eden naših svetvalcev za razsvetljavo v domovih pregled razsvetljave v domu. Samo telefonirajte RANDolph 1200, Local 2567.

BREZPLAČEN PREGLED RAZSVETLJAVE V DOMU

Na prošnjo bo eden naših svetvalcev za razsvetljavo v domovih pregled razsvetljave v vašem domu. Samo telefonirajte RANDolph 1200, Local 2567.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

KOMUNISTI V MEHIKI IZGUBILI PRIVLAČNOST

Sovjetska Rusija je imela med delavstvom Mehiki velik ugled do padca špane republike. Mnogi begunci iz Španije, ki so dobili zavetje v Mehiki, pa dolje sovjetko politiko in komunistično krivim poraza demokracije v Španiji. So bolj pa se je mehiško delavstvo zasedlo zvezni med Berlinom in Moskovo. Mesec marca pa so dogodile v mehiškem glavnem mestu delavske demonstracije proti Rusiji. Gornja slika predstavlja prizor, ko so začali komunistično zastavo.

Tretji rajh udaril po českem šolstvu

John Skavich prevzel Stezinjevo posestvo

S 1. majem prevzame znani pikniški vrt in gostilno Johna Stezinjara v Willow Springsu (Red Gate) John Skavich. To je v tem delu češke okolice eden najlepših prostorov za izlete in piknike. Vrt obsegajo osem akrov. Skavich pravi, da bo prostor izboljšal v vsakem oziru. Vodil bo gostilno in tudi hrana bo gostom na razpolago. To jamči Pavla Skavich.

Cesta, ob kateri je Skavicev vrt (Red Gate) se imenuje Archer Ave. Avtobusi po njii redno vozijo. Sicer pa je ta prostor znan menda vsakemu Slovencu v Chicagu in okolicu in tisoče drugim. Vrt je dosedaj načelno za deset piknikov. Poslužuje se ga vse narodnosti. John Skavich in njegova soprona Pavla sta člana kluba št. 1 JSZ, na član društva Slavje št. 1 SNPJ in ona pa članica Nade št. 102 iste jednotne.

V njunem novem podvzetju jima želimo obilo uspeha in mnogo obiskovalcev.

John Stezinar si je kupil v Willow Springsu mal dom, kamor se bosta preselila z ženo. Počitek sta si zasluzila, kajti upravljati tolikšen prostor ni bilo igrača.

O posetu Proletarčevega jubilejnega slavlja

Oglesby, Ill. — Malo poznam že s tem poročilom, pa morda ne še prepozna. Naša družina (tako imenujemo članec, kdo je) se je pripravila na odhod. Dva tedna smo se menili o naši želji, posetiši slavje 35-letnice Proletarca v Chicago. Oče, to je, tajnik našega kluba, je dejal: "Otroti (v prejmenjenem smislu družine), ako pot ne bo ledena, pa pojdeмо v Chicago".

In res, ko smo se pripravljali na odhod, je dejevalo. Slabo za onega, ki vodi avto. Toda načnem se ni ustrasil. "Saj ni tako gost (dež), da ne bi mogli skozi. Predno bomo v Chicagu, se bo zjasnilo."

Tako se je tudi zgodilo.

"Počemu hodite vedno v Chicago?" pravijo nekateri.

Programi nas vlečejo. In pa, če ne bomo šli mi, kdo pa bo šel?"

Še vedno ne morem pozabiti, kako nepopisno od srca sem se nasmejala, ko so igrači iz Detroitu vpravili v Chicagu komedio "Venero". Moji slabši polovici sem to potem pravila, da le enkrat prej sem imela s smehom toliko užitka.

To pot pa je bilo zopet nekaj izrednega. Culi smo petje, videli živo sliko, slišali govornika, da je bilo res prav prijetno v čeških vasi. Videla in slišala sem Etibina Kristana, kar je bil moja želja že dolgo. Sedaj mi je bila ustrezena. Dopadlo mi je, ker je bila tako velika udeležba. Ko sem jo nekomu omenila, je smeje dejal, "imajo nas pač radi!"

Ta datum nam je iz vladu-

na skončanem sporedu smo se tudi malo zavrteli v družbi naših znancev. Le prehitro je prišel čas za odhod. Dobra volja nas ni zapustila. Vso pot smo se šališi in pelj. Niti opazili nismo, da smo že doma. Treba je bilo reči "adijo", kajti za "lahko noč" je bilo že prepozno. — O sporedu ne bom pisala, ker so to izvršili že drugi.

Mary Kerner.

Dne 31. marca gremo na konferenco v Girard

Cleveland, O.

Bilo je že poročano, da se dne 31. marca vrši v Girardu, O., konferenca klubov JSZ in društv Prosvetne matic za severozahodno okrožje naše države. Prične se ob 10. dop. v Avon Parku. Društva, včlanjena v Prosvetne matici, so bila pismeno obveščena, da naj pošljajo zastopnike na konferenco. Ako slučajno kateri ni prejel pisma, naj pošlje zastopnike vseeno in naj ta dopis smatra za uradno vabilo.

Kaj je Prosvetna matica, ni potreben posebej tolmačiti. Vsi, ki so aktivni v njej, vedo, da je storila že veliko dobrega v prid delovnega ljudstva. Izdaja vsako leto knjige in jih razposilja članstvu pridruženih organizacij. Obdržuje distriktna konferenca, na katerih zastopniki razpravljajo in sklepajo v korist delavskega razreda. Ko smo se v Ohiu borili za stalno zavarovalnino, je v tej akciji sodelovala tudi Konferenca Prosvetne matic. Kakor doslej, bo pomagala na polju delavskih aktivnosti tudi v boljši dobi.

Vzlic temu se dobre kritiki, ki pravijo, da namake konferenca niso potrebne. Ne pač je veliko ignoranca med delavskim slojem. Ako bi bilo po njihovem, bi se ljudje še danes skrivali po skalovju in v duplinah kakor so se pred tisoč leti. Tato se ne smete oziратi na take, ne v društvih ne izven društev. Pojdimo naprej po poti na predik za boljše življenje in boljši svet!

Na svidenje v nedeljo 31. marca v Girardu.

John Krebel, tajnik konference.

Velikonočni radio program

New York City. — V soboto 23. marca od 4:15 do 4:30 (eastern standard time) bo pel po radijskem omrežju skozi eno največjih svetovnih radio postaj WEAF (The Red Network of the National Broadcasting Co.) velikonočne pesmi

Slovenski mešan zbor iz New Yorka pod vodstvom Jerryja Koprivšča ml. Slovensko in drugo občinstvo širok dežele je vabljeno, da posluša omenjeno spored. — Anthony Svet.

"Moč ljubezni"

Chicago. — Hrvatski dramatski zbor Nada vpravili v nedeljo 21. aprila v Narodni dvorni, 1802 S. Racine ave. in 18. cesta, komedijo s petjem v treh dejanjih "Moč ljubezni".

Ta šaligra se nanaša na politične razmere na Hrvatskem pred prejšnjo svetovno vojno, ko so jo vladali madžaroni. V nji vam igralci prikazujejo, kako so takrat izvrševali volitve, ki so bile prepletene s korupcijo, grožnjami, podkupninami in sličnimi nečednimi sredstvi.

Ob enem je vpletenu v igri ljubezni opozicije do domovine in njen način borbe proti madžarom.

Igra je veskozi mikavna, zavnavna slika razmer iz onih dni.

Priporočamo ne samo Hrvatom in Srbom, nego prav tako Slovencem, da pridejo omenjene dane v Narodno dvorano v

in se vsi skupno zabavajo. Med programom in na plesni zabavi po ig

JUBILEJNO LETO PROLETARCA

V prejšnji številki Proletarca je bilo poročano o slavju 35-letnice tega lista v nedeljo 3. marca v Chicagu. Prosveta je imela poročilo o njemu na 1. strani dne 5. marca, uredniški članek pa 6. marca, ki se glasi:

CASTEN JUBILEJ PROLETARCA

Ce priznamo kontinuiteto letnic časopisa Ameriškega Slovence, ki jo prevzel po originalnem listu tega imena in prvem slovenskem listu v Ameriki, ki je v Juliju zaspl leta 1924, tedaj je Proletar, glasilo Jugoslovanske socialistične zveze, in Prosvetne matic, danes po starosti tretji slovenski list v Ameriki, toda kot socialistični list je Proletar danes NAJSTAREJŠI med Slovenci na svetu.

Proletar v tem letu obhaja svojo petintridesetletnico. V vseh 35 letih izhaja Proletar — prve dve leti enkrat v mesecu in potem enkrat v tednu — reprezentoma z izjemno eno sami številke, ki je izstala v novembru 1908. Za delavski list, posebno pa za delavski list naše menda najmanjje narodnosti, je to zares časten rekord.

Zlasti je časten rekord, če upoštevamo dejstvo, da je ta list imel od začetka do danes težke boje za obstanek. Dalje je slavje brzjavno posredoval Zvonko Novak, ki pravi v njemu:

Congratulations upon the remarkable achievement of your thirty fifth anniversary as a leading Slovene newspaper in America. Best wishes for a fruitful future. — Yugoslav Courier, Jurica Bjankini.

Moje iskrene čestitke k 35-letnici, ki je nad vse znacilom dogodek na poju načela tiska v tej deželi.

Z eksprešnim pismom je poslal pozdrav Joe Radelj iz West Allisa in priložil vsoto listu v podporo (bo v posebnem izkazu). V pismu pravi med drugim:

Cestitam k 35-letnici Proletarca, ki slavi 35-letnico obstoja. V spomin mi prihaja njegov rojstni letak, izdan leta 1905 na 2. strani, toda z vsebino, ki je bila vojno delavska, konstruktivna in podobna. Ustanoviteljem, sotrudnikom, zastopnikom in urednikom vse priznanje in zahvala za njihov trud ter žrtve, ki so jih doprinesli. Zelo rad bi bil med vami na slavju, a okoličine so take, da me držijo doma. Upam, da bomo že korakali ramo ob ramu skupno s Proletarcem, ki ho nadaljeval svoje zgodovinsko delo.

Tega slavja se je spomnil tudi Charles Grill, sin glavnega lastnika Parkview Laundry v Chicagu, ki je postal čestitko in vsoto, ki bo izkazana, kakor druge, v svoji rubriki.

Ethib Kristan je v svojem govoru 3. marca v dvorani SNPJ rekel o Proletarčevem jubileju tudi tole:

Ce bi mi verjeli v čudež, bi lahko rekli, da je neprergran obstoj slovenskega socialističnega lista v tujini, takože v tisoč milj od stare domovine, skozi 35 let čudež — ker pa ne verujemo v čudež, moremo le konstatirati, da je 35 let življenja socialističnega lista med nimi zelo važen zgodovinski dogodek za Slovence.

(Citrirano iz poročila v Prosveti z dne 5. marca.) Kristan je v svojem nad pol ure trajajočem govoru povedal še marsikaj iz borbe delavskoga tiska in delavskoga gibanja. Mnogi, ki so ga čuli prvič že pred tri deset leti in več, so rekli, da je še zmerom cilj orator, ki poseka marsikoga, veliko mlajšega, kakor je on.

Profesor Maynard C. Krueger je v svojem govoru dejal, da je vztrajanje socialističnega lista v borbi za obstanek že samo na sebi uspeh, kajti njegov namen ni boj za obstanek, nego boj za delavstvo, a mora vendarle voditi tudi težko skrb kaže se vzdržati.

Marsikdo je na tem slavju izrekal po sporedu v družbi znancov in prijateljev svoje čestitke Proletarcu osebno. Med njimi so bili tudi taki, ki so bili

V Prosveti z dne 3. marca piše o Proletarci in njegovem slavju tudi glavni predsednik SNPJ Vincent Cainkar, v an-

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega glasnika je k temu jubileju daljši članek urednika Etbina Kristana z naslovom "Proletarčev praznik", ki ga ob priložnosti ponatisnemo.

Brezjavni pozdrav na slavje je poslal Jurica Bjankini, ki pravi v njemu:

Congratulations upon the remarkable achievement of your thirty fifth anniversary as a leading Slovene newspaper in America. Best wishes for a fruitful future. — Yugoslav Courier, Jurica Bjankini.

Načelna izdaja Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald J. Lotrich.

V marčni izdaji Cankarjevega

gleškem delu Prosvete pa Louis Beniger in Donald

Support the Labor Press

Labor papers are our sentinels on guard against reactionaries throughout the whole country for the cause of mankind. The power of the press is realized only too well by the enemies of progressive labor and trade unionism today, and the subsidized press which appears in solid array in every dispute is an evidence that they take advantage of it.

The working men to a great extent have been blind to this great power, and as a result have failed to succeed. They must brush the scales from their eyes and see the situation just as it is. They must see to it that they have papers that will speak for them in times of trouble and will educate at all times. Every possible support should be given the bona fide labor press in order that it may be strengthened for the hard work that lies ahead of the working class in this country.

To have such a friend he must be supported. The labor editor should receive the active aid of every laboring man to the end that he may be strong to battle for the right.

The service which the labor press renders our fellow workers is uncalculable in dollars and cents. We can not too strongly urge our fellow workers and friends to give it loyal and tangible support.

The labor press is one of the best avenues of education available to the workers. Every working man should make it part of his duty to uphold, as much as lies in his power, the labor papers. Big capital well knows the power of the press and supports it liberally. In return they represent all social phenomena in a light which is favorable to their prerogatives.

Don't expect, and above all, don't wait for the capitalist-controlled press to serve the interests of labor because you will wait till doomsday and yet then such a miracle is not likely to happen.

Set your mind on the fact that labor will have its own press when the workers themselves become conscious of its need to the extent of putting their heart and soul into building it.

Dies Knows All Seven Propaganda Tricks, Institute Finds

Seven basic principles of propaganda, as set down by the Institute for Propaganda Analysis and applied to Martin L. Dies of the much publicized un-American Committee, show the Texas red-hunter as a master of smear technique comparably to Adolf Hitler and other maestros, the Institute implies in a recent bulletin.

The seven principles, set down by the group of nationally-known educators who head the institute, are as follows:

"Name-calling, glittering generality, transfer" (applying emotions of praise or hatred aroused by something else to another subject under consideration), "testimonial" (praise or condemnation by some hated or respected individual), "card-stacking" (selecting only the evidence that suits your purpose), "band-wagon" (all good people back your point of view) and the "plainfolk angle" so familiar to members of the Demagogues club that Dies founded in Congress.

All Used by Dies

All these seven principles have been put to expert use by Martin Dies in his campaign against the labor movement, the consumer movement, against liberal and progressive groups, and against people who followed the objectives of the New Deal, the Institute points out. The majority of the commercial press of the country has cooperated fully, to the point where the man-in-the-street:

...has seen only the charges, day after day; and, inevitably, some of them begin to sink in. Adolf Hitler understands this well, this power of repetition; lies will become accepted truths if repeated often enough, he wrote in *Mein Kampf*. As the old saying goes: "Sling enough mud, and some is sure to stick."

Best trick that Dies uses, the Institute points out, is its choice of witnesses for the thousands of pages of testimony that have poured out in condemnation of labor and progressive leaders and organizations.

U. S. IS STILL HOPE OF OPPRESSED

That America is still a land of hope for oppressed Europeans was emphasized by a State Department report this week.

It disclosed that on June 30, last, 657,000 applications for passport visas were on file at American consular offices abroad. More than 500,000 of those seeking admission wish to flee dictatorship in Germany, Poland, Czechoslovakia and Hungary.

If existing immigration quotas remain unchanged, it will require from 11 to 18 years to handle the accumulation of applications.

The way to compare men is to compare their respective ideals.

Thoreau.

Next Event

Sava's Concert

March 31—SNPJ Hall

Slovene Radio Program

N.Y. Slovene Mixed Chorus of New York which appeared at the New York World's Fair last year and at the opening of the Yugoslav Pavilion at the Fair, will be heard over the Red Network of the National Broadcasting Company, WEAF, on Saturday, March 23, from 4:15 to 4:30 P.M. (Eastern Standard Time).

Mixed and male chorus singing to organ accompaniment will be featured. Tune in. — Anthony Svet.

The best gifts of life are wisdom, science, human relationships and the security of free souls.

PROLETAREC

MERCILESS GREED OF LOAN SHARKS EXPOSED IN REPORT

Human Vultures Said to Prey on Fourth of Families In Many States

The most odious of all human vultures is the "loan shark." In many states he is preying upon as many as a fourth of all families, leaving along his trail misery that cannot be calculated.

That statement is based on a pamphlet issued last week by the Public Affairs Committee, which has investigated illegal money-lenders and reports an appalling situation.

For example, in Dallas, Texas, records of 2,554 loans by 72 companies showed that the borrowers paid \$85,000 interest on \$55,757. The average interest rate in the first thousand cases was 271 per cent and the highest 1,131 per cent!

No Limit to Rapacity

One case is cited in which the "loan sharks" took in \$1,053 in nine years on a loan of \$20, obtained by the borrower to purchase medicine for a sick wife!

Apparently there is no limit to the rapacity of these harpies. One lender did a contracting business on the side, and found that when his workers had earned a week's wages he could make money by postponing payment of the wages and then lending money to the workers at 10 per cent interest a week.

Another loan shark ran a collection bureau and lent money at 240 per cent to settle the accounts he was collecting, pocketing half of each collection.

Salary-Buying Dodge

In several states loan sharks escape regulations by means of the salary-buying dodge. Actually, they lend money, but technically they merely buy the right to collect a part of the victim's wages on the next pay day.

These are just samples of conditions that obtain in about half of the states. In the other half there are laws "protecting" workers, but even under them lenders are permitted to collect interest ranging as high as 36 per cent a year.

Washington, the nation's capital, is a loan shark's heaven. Although Congress has been urged for years to protect borrowers, there is not a line in the statute books that interfere with the blood-suckers, scores of whom operate within shadow of the Capitol.

Relievers Victimized

The rest of the field fared badly, including the Communist candidate, Fred Bassett Blair, who polled 1,139 votes.

BRANCH MEETING

CHICAGO.—Branch No. 1 JSF, will meet this Friday evening, March 22, at the Slovene Labor Center.

All members are urged to attend as important items concerning our next event — Sava's Spring Concert — the May Herald, and other of our interests will be on the agenda. Discussion after the meeting will be on the subject, "Proletarian Government," and will be led by Anton Garzen.

The meeting will begin at 8 P.M.

"As I would not be a slave, so I would not be a master. This expresses my idea of democracy. Whatever differs from this, to the extent of the difference is no democracy.

Abraham Lincoln.

Clamps have been invented for skis to enable their wearers to walk up hill without sliding backward.

THE MARCH OF LABOR

IDEALS OF LABOR

The inventive minds of men, the educational advantages coupled with the capital that has been created by the productive power of those who labor, has brought about a change in the development and condition of working men that is to some extent almost beyond belief.

The worker of today has become quite a different man from those who lived a hundred or so years ago. He makes higher pretensions to life and is in a position to satisfy those needs much easier and better than was possible in the years gone by.

They retain lobbies in state capitals and at Washington, the report said. They maintain a "Congressional Information Service" at Washington which bombards members of state legislatures with appeals not to legalize an interest rate that would "add to the sufferings of poor borrowers."

"Efforts on the part of bar associations, social agencies and public-spirited citizens to obtain adequate regulation," the report declared, "have been hampered by these lobbies. When other devices failed, the loan sharks have not hesitated to bribe legislators."